

S

Historiska Underrättelser

om

Tobak och Tobaks = Handel

I Stockholm,

från äldsta till närvarande tider:

meddelade till upplysning,

i anseende till en uppkommen Twist

emellan

Kryddkram = Handels =

och

Tobaks = Handlare = Societeterne

I Stockholm;

Utgifne

af

JOHAN SAHLBERG.

SEDERSDEN,
Tryckte hos CARL DELÉN, 1809.

Då Kongl. Maj:t, genom sin nådiga Remiss, tillåtit wederbörande i underdanighet, till upplysning i förevarande sak, att så uttra sina tankar, torde blifwa nödigt, att från äldre tider uppsöka sjelfwa grunden och sättet, hwarifrån Herrar Kryddkrämare åtkommit detta slags rättighet.

Tobaken, som förädlad nu mera njutes både af mun och näsa, likasom mängen annan öfwerflödsvara, har blifwit ett behof, så wäl för hög, som låg; den räknar sin ålder i Sverige, såsom brukad till minst 170 år, och i Europa till wiså 220 år. Efter all sannolikhet infördes Røktobaken hit, först under Konung Gustaf Adolfs Regering från Norrige, som åter fick denna vara från England, hwarest först börjades röka tobak, omkring 1580.

Denna wext, som allraförst kom från Amerika till Europa, ansågs för ett förment helsomedel, och wann ett sådant förtroende hos wår Allmoge, att Regeringen nödgodes, redan år 1641, kalla det för ett missbruk, i sitt för siftnämde år den 12 Jan. utfärdade Privilegium för Göderländska Kompaniet på Tobakshandeln. Dyimedelst erhöå nyfånade Kompani Euhandeln öfwer hela Riket med Tobak, som i sjelfwa Privilegium kallas Göder Kompaniet. Detta Monopolium fortfor under de willkor, som Privilegium widare stadgar.

Smaken för Tobaken tilltog sedan allt vidare, och så alldeles öfverhand hos menige man, att Konung Carl Gustaf i sitt Privilegium för Amerikanska Kompaniet, att allena få införa Tobak i Riket, gifwit Stockholm den 23 Dec. 1654, säger: att det missbruk så wida kommet war, att Kongl. Maj:t fann betänkligt denna handel helt och hållit förbjuda, hwars införsel likwäl året förut, eller 1653, blifwit hwarjom och enom upplåten; men nu uppdragen Amerikanska Kompaniet, af det skäl, att Nova Svecia skulle kunna desto säkrare konserveras, tillwaga och förkofras, samt Swenska Nationen få ett bättre tillfälle, att wänja sig wid den Amerikanska seglationen och handeln, till sin egen märkliga profit och förkofring.

Tobaken, kommen från Båtsmannen och Knekten, hwilka köpt den såsom en särdeles förfriskning, på hafwet och i fält, till Bonden wid plogen, till Slöjd-Jökaren i werkstaden, till Bergsmannen wid grufwan, och den trötta dagakarlen till muntran och wedergwickselse, blef allt vidare en så oundärlig wara hos oss, helst sedan det trefaldiga bruk, att röka, snusa och tugga, kom i gång, att hushållningen, som ej sällan sist rådfrågas, slutligen måste göra sjelfwa wexten hos oss hemhördig. Öfwer 100 år hade wi rökt Tobak, innan denna wext på egen jord började planteras, och räknar den sin ålder, såsom här planterad, från början af Konung Fredriks Regering, som vidare af det höga riket under den 29 Febr. 1724, angående

Tobaksplantager i Riket, intagas kan, hwasdan så då, som sedan 1728, Kongl. Kommerse-Collegium låtit af Trycket utgifwa en särskild underrättelse om Tobaksplantering, till allmänhetens efterlesnad. Lydnaden blef snart allmän och frivillig, samt utgör Tobaks-Manufakturiet, äfwen af inhemska blad, en Hufvudnäring ibland Rikets Borgerskap. Införseln blef hämmad, och det war således ganska helsosamt för Rikets Kassa, att denne wert planterades på Swensk jord, och Rikets Rådet Grefwe C. G. Löwenhielm har sedermera, i ett Memorial, redan år 1746 uppgifwit, att mest för blotta blad af denna skadewert, då gingo 6 Tunnor Guld ärligen ur Riket.

Fortsättningen afbrytes här, med återgående till de äldre tider. I Handels-Ordinantierna för Stockholms Stad af åren 1635 och 1641, bland alla de uppräknade Kramwaror finnes intet enda spår, att Kryddkrämware äga rättighet till handel med Snus och Karduser, och i Kongl. Förordn. öfwer Tobakshandeln, dat. Stockholm den 24 Nov. 1670, §. 9 likaså, är intet Blad, inga verktyg singo införskrifwas af andra personer, än af de antagna Fullmäktige sjelfwe, och ingen befatta sig med handel deraf, utom dem; således hade Kryddkrämhandels-Societeten då ännu ingen rätt mera till Tobakshandeln, än gemensamt med andra, som desse Afocierade sjelfwe till sin försäljning antogo, som widare i deß många punkter kan intagas, ses och läsas.

Inga Fabriksflöjder kunna anses här blifwit förr drifne, än under Drottning Christinas regering, ingen synnerlig framgång att påräkna under Carl X:s tid, i anseende till dess tidiga död. Det war den stora Rikshushållaren Carl XI förbehållit, att under sin sedsamma regering fullborda hwad dess Företrädare börjat, eller på 1680:talet kommo Tobaksfabriker i gång; hwadan Kongl. Maj:st utgaf ett Plakat under den 12 April 1687, hwori all införsel i Riket af spunnen Tobak, Karswad och Brestobak å nyo allwarligen förbjudes, samt med böter och konfiskation belagd, ingen undantagen, och således hade Kryddkramhandels-Societeten då ännu ingen rätt till Tobakshandel.

Under dessa stränga förbud mot införsel af annat än Tobaksblad, som endast Tobaksfabrikerna tillkom, fortsoro Fabrikerne med sina tillverkningar, utan synnerlig uppmärksamhet och intrång i sina rörelser, intill 1740:talet, då åter Ständerne, i sitt Riksdags-Beslut af d. 22 Aug. 1741 och 6:te punkt, högtidligt förklara, att Fabriker och Manufaktur skola, utan någons intrång, under hwad namn det wara må, alldeles blifwa bibehållne wid de rättigheter, som antingen redan woro meddelte, eller derefter föruntas kunna, och att aldrig någon ändring eller rubbning deri singe försökas eller tillåtas: Således hade Kryddkramhandels-Societeten, ännu 1741, ingen rättighet till Tobakshandel.

Förenämde 6:te punkt innefattar äfwen en Ständernas uppmuntran till Handels ut-

widgande, som förmodligen gaf wisa Speku-
 lanter första anledningen att sträcka sin han-
 del utom bestämda gränсор; hwadan Kongl.
 KommerseCollegium, i Kungörelse af den 12
 Febr. 1742, emot inbrott i ManufakturFör-
 fattningarne, strängeligen anbefaller Embets-
 männen att så wärda desamma, att Stän-
 dernas föremål ej bleswe förfeladt. Likwäl och
 genom oloflig inpraktisering war redan på 1730-
 talet och derefter Spaniskt Snus (det Swenske
 TobaksFabrikerne för den tiden ej tillwerkade)
 kommit i sådan gång, och behoswet deraf för
 de bättre eller förnämares näsor så tilltagande,
 att Kongl. SlottsKansliet den 20 Febr.
 1748, i grund af Kongl. Förordnandet den
 18 Febr. och 12 Mars 1746, jemfördt med
 25 punkten i Resol. på Städernas Bestwär d.
 3 Febr. 1748, måste utgifwa en Publikation,
 hwari utländska blads införsel bles tillåten och
 öppen lemnad för hwar och en. Härifrån (1748)
 synes troligast wara, att Kryddkramhandlare,
 såsom en redan reglerad Societet, woro de för-
 ste som nyttjade tillfället, och ibland förskrif-
 ning af många andra sina utländska waror,
 äfwen började att nu införskrifwa Spaniskt
 Snus och utländska Blad. Genom denna öpp-
 na tillåtelse, till åtkomst af utländska Blad,
 öppnade sig ett fält för industrien, hwadan
 något hwar, ja lärngar och gubbar i sina ko-
 jor och nästen, började laborera Snus, fär-
 ga sådant till rödt, brunt, gult och af alla-
 handa färger, allt under namn af Spaniskt
 Snus, samt desamma omkringbära i hus och
 på gator till försäljning. Efter så många oli-

Så sätt att bereda Snus och så mångfaldiga
 idéer att försätta sådant med wälluft af pul-
 ver, tinkturer, preparater och efenser, förlo-
 rade sig småningom den allmänna smaken för
 Spaniskt Snus, så att det litet eller alls icke
 i längden blef efterfrågadt. När affättningen
 härmed upphörde, började samma lönnliga
 Fabrikanter att torka sina blad, inrätta spin-
 nåsar och med träklubbor sönderbulka dem,
 så att när stjelkarne genom fällning woro
 fränskilde, blef det ett torrt, häftigt och fly-
 gande Snus, som behagade Allmänheten.
 Under ett olofligt fortsarande så härmed, som
 tilltagande fusterier med Karduser i längre
 tid, samlades härigenom i wisa händer en
 sådan förmögenhet, som grundlade flera nu
 warande Fabrikers början och uppkomst,
 hwilket allt är ännu i mauna-minne och med
 säkerhet omtalas af de åldrige, hwilkas be-
 nämmande må här förbigås.

Detta föranlät Tobaks-Spinnare-Socie-
 teten till Beswärs anförande hos Konungen,
 som bland annat, i Bref till Kongl. Kom-
 merskollegium af den 20 Aug. 1751 och
 3:de punkten, förordnar och besaller, att äf-
 wen icke Kryddkrämare warder betag-
 git, att obehindradt få försälja, så
 wäl utrikes ifrån kommande Spaniskt
 Snus, som jemwäl den Snustobak,
 hwilken de af Tobaks-Fabrikörerne
 sig kunna tillhandla. För att upplifwa
 den gamla smaken för Spaniskt Snus, som
 genom förut nämnda fusterier gått förlorad,
 singo Kryddkrämare nu, genom denna Höga

Författning, eu öppen rätt att ej allenast sälja utrikes ifrån kommande Spaniskt Snus, utan ock en sort rättighet till handel af Blad, dock sådana, som i Buntar woro sammanpressade i konist figur, och att hämta hos Fabrikörerne, i stället som förut skett sjelfwe förskrifwa dem utrikes ifrån, under namn af Snustobak.

De una Författning af d. 20 Aug. 1751 anses af alla, i detta ämne, den mest märkwärdige, och som gifwit anledning till allt det trassel som derefter följt, genom orätta tillämpningar, mistag, förtydningar och felaktiga förklaringar.

Här blir nödigt stanna för en stund, för att kunna afgifwa den mest sannolika och trofastaste förklaring härom. Kryddkrämarna framtrada nu 1751, såsom berättigade till handel med utrikes ifrån kommande Spaniskt Snus och Snustobak, första gången i dagsljuset; och det är Magistraten sjelf, som i sin Kungörelse d. 22 Nov. samma år misstagit sig på ordaförståndet af det nyss förutgånga Konungobrefwet; det är Magistraten som gjort första afwikelsen och gifwit Kryddkrämaren rättighet att försälja (jemte utrikes ifrån kommande Spaniskt Snus) den Tobak och det Snus, som de af Tobaksfabrikörerne sig kunna anskaffa, i stället för Spaniskt Snus och Snustobak, hvar till Konungen gifwit dem rättighet, att hos dem sig tillhandla: hwari ligger en märklig åtskillnad; och förmodligen är denna Magistratens oriktiga förklaring densamma som lage

grunden ej allenast till första förvillelsen, hwar-
 efter sedermera Öfwer- Ståthållare- Embetets
 Rungörelse d. 12 Febr. 1779 tillåter Krydd-
 Krämare öppen rätt att sälja Karduser och
 Snus; utan ock förmodligen lagt grunden bå-
 de till Öfwer Ståthållare Embetets nyssnämnda
 Rungörelse och till Konungens höga Utslag d.
 14 Sept. 1792, det Kongl. Kommerse Collegi-
 um under d. 10 Okt. s. å. till Magistraten,
 till efterlemnad utfärdat, som gifwer Krydd-
 Kramhandels Societeren full rättighet att sälja
 Snus och Karduser, af både in- och
 utländsk tillverkning, hvarigenom rätta
 förståndet af K. M. Författning d. 20 Aug.
 1751 förnyades och gått om ända, samt der-
 efter föranledt till alla oredor och öfriga willo-
 följder.

Spaniskt Snus af rätt sort ansågs den-
 na tid så rart och sällsynt, att ett Skälpuud
 deraf gällde lika med en tunna råg, och den
 bättre personen skulle hafwa det, kosta hwad
 helst det gälla må; Kryddkrämare woro kan-
 ske de enda som detsamma skaffa kunde; hwa-
 dan de härigenom fingo en löfelig handelsrätt
 dermed.

Hwad ordet Snus to bark egentligen be-
 tyder, så kommer bemärkelsen deraf att för-
 klaras på tvåhanda sätt: 1:o innefattas der-
 med ej annat än utländska Blad, ty an-
 nat fick ej införskrifwas, hwilkas begärlighet
 hos bättre och sämre folk öfwer hela Riket war
 så gängse, att guuggas till Snus för
 näsan, att sönderkarswas för pipan, att
 wridas hop i welar för tuggning, så att

Kryddkrämare erhöillo tillstånd dermed handel drifwa, och göra öfwer alla orter en förmanlig affättning; ty dessa Blad woro starka och kraftiga, samt den tiden till högst lindrigt pris, och begärligheten deraf säker att påräkna. 2:o förstodos med Snustobak formade och af klubbiga Blad hopprefade Buntar af 3 till 4 $\mathcal{L}$, tjocka på midten, samt smidiga å ömse ändar, och tätt omvirade med segelgarn, hwaraf hwar och en ester behag, antingen sjelf eller genom andra, med eget rissjern eller andra inrättningar, lät arbeta sina portioner, på en gång eller för dagen, hwilka Buntar i sednare tider kallades Carrotter. Afwen gjordes wid Fabrikerna en sort stora Kullar af Virginieblad, som öfwerspunnos med Holländska Blad, insattes i kistor och torrrefades, wägandes 4 till 5 $\mathcal{L}$, hwaraf små bitar sturos, medtogos till kyrka och qwarn, refwos till Snus för dosan och karswades sönder för pipan, emedan Fabrikerna för denna tid icke hade synnerlig affättning, hwarken med Snus eller Karduser, och denna sort blef kallad Prick- eller Lappgods på Fabrikerna, och egentligen tillämnad för tillredning af Snus och Rapésorter. Se detta är den Snustobak, som 1751 års Författning förmenar! Detta är den Snustobak, hwarmed Herrar Kryddkrämare singo rätt att handla, men alldeles icke med Karduser och Snus; men spekulationen blef inkränkt och mislyckad, ty Kryddkrämarna blefwo bundne att nu taga dem hos våra Tobaks Fabrikörer, och ej utrikes ifrån; pri-

set blef annat, och Fabrikerne började nu med mera force att sjelfwe karfwa Bladen till Karduser i större och mindre slog, att spinna, pressa och såsa Bladen till fina och tjockare strängar; till nu så kallad pikanel och smal-tobak, passande för Herrnsjelf; och den tjocka sorten, för bonden, knekten och arberskarlen; att af Bladen tillreda många slags Carrotter, Rapé, sämre och bättre Onus-sorter, allt efter folkens olika smak; emedan förut stort annat ej nyttjades, än rå Blad och så kallad opressad Tobak. Kryddkrämarens spekulation med handeln af denna Onus-Tobak, förfelad och inskränkt, fästade sig derefter wid försäljnings-rätten af Fabrikörernes färdiga waror, jemte Hökare, Hatstofferare, Bagare-Bodar, med flere, hwarå ingen gjorde åtalan, utan sig hwor och en fritt dermed handel drifwa, utan särskilda afgifter, hwarken till Stad eller Krona. Se! Nu först sadlade Herrar Kryddkrämöre om, troende sig wara lika berättigade, att sälja de färdiga Karduserna, som Blad eller Onus-tobak. Ifrån denna period hafwa de oafbrutit fortsatt sin fria Kardus-handel, och ifrån denna period hafwa nästan alla utkomna Författningar blifwit lemnade med bibehållande af deras frihet, att obehindradt sälja Karduser och Onus. Hade meningen varit annan med ordet Onus-Tobak i 1751 års Konunga-Bref, än nu är wordet förklaradt, så hade ju varit rättare säga, att Kryddkrämöre så sälja Onus och Karduser, än Onus och Onus-Tobak.

Genom förr nämnda Författningar win-
ner denne slutsats desto mera trovärdighet
deras, att Blad, Karfwad Tobak och
werktyg, allt härintill, äro till införsel
förbjudne, af andre, än Fabrikörerne sjelf-
wa, eller Großörer för deras räkning; i alla
fall bestrida Tobakshandlare icke, i denna
stund, Herrar Kryddkrämare, att sälja utri-
kes ifrån kommande Spaniskt Snus,
samt den förr omtalta Snustobaken, om
de derwid finna sin räkning. Ganningen är
således fullteligen bewist, att ändamålet af 1751
års Kongl. Bref blifwit oriktigt förklaradt,
och att Kryddkrämare, allt ifrån denna tid,
på en orätt tydelse kommit till en fri handel
och försäljning af Karduser, hwarpå de se-
dermera blifwit omgjordade och befastade af
flera nya Författningar, dem Tobakshandlare,
i början få till antalet, fattige och oförmög-
ne, wäl ofta klagande, men ej mäktige att
förswara eller utföra, mot en sådan, både
till antal, anseende och makt, lysande Han-
dels-klass. Hökare och Hattstofferare med
flere hafwa redan och efter hand afstått sin
handel med Tobak, och frågan blir således
nu, om Kryddkrämhandels-klassen,
såsom på orätta grunder och misstagna
framställanden, längre bör eller kan
bibehållas wid en fortsarande Han-
del med Karduser?

Sworet skall följa framdeles i ett under-
ställande, sedan ämnen och beredelser dertill
först hunnit framdragas.

Det medgifwes, att alla från denna tid

punkt (1751) utkomne Författningar, i twi-
 ster om Tobaks- och Kardushandeln, kunna
 synas jemkade och partiela systemet öfwerens-
 stämmande Societeterne emellan; utan att
 widare citera dem, eller till år och data dem
 dem uppgiwa, ty de äro sorgfälligt återopa-
 de i Herrar Kryddkrämares förklaring.

Konungens höga förefkrifter wördas;
 Konungens Collegier eller Embetsmännens
 gifne Utslag klandras icke; Personer och Do-
 mare, som med slika mal haft besättning,
 högaktas; ty de hafwa blifwit misfledde och
 förwillade, genom egennyttiga uppgifter, från
 den partens sida, som makt och anseende haft,
 utan att sjelfwe känna törnet derunder, som
 alltid stungit den lidande warelsen; Handels-
 Collegii sist gifna Utslag wärderas äfwen;
 ty det är grundadt på nu substiterande
 Författningar; men det står dock ej tillsam-
 mans med principerne af billighet och rättwisa.

Här torde blifwa nödigt att fortgå till
 den förklaring, som Kryddkrämhandels Socie-
 teten sist afgifwit, för att derifrån hämta
 ämnen och anledningar, både till upplösning
 och wederläggning of deras förmenta skäl.

Åt ålder och uråldriga tider sä-
 ga sig Kryddkrämare wara berättigade
 till Gnus- och Tobaksförsäljning,
 och att samma artiklar woro hörande
 ämnen till deras handel, då ingen To-
 baks-handlare ännu existerode. Här
 hafwa de i beage ofseenden gauska orätt; Krydd-
 kramhandels Societeten har alltid, då fråga
 uppstått, skrikit och återopat häfd och urmin-

nes tider till sin rättighet deraf; men de hafwa aldrig före 1751 framwisat en enda lapp deraf, som berättigar, och kunna det ej heller göra: de må söka och namngifwa hwad Reglemente som helst. Aldrig är att förmoda, det tiden från 1751 d. 20 Aug. kan anses som en fornålder, eller en urminnes-period, då de först fingo tillstånd att handla med Spanskt Snus och Snustobak, som förut är förklaradt; aldrig att förmoda, de skulle kunna vara i okunnighet derom, att Borgare på Tobakshandel tillkommo och började 1731, och woro redan på 1740:talet 15 till 16 stycken af Tobakshandlande Borgare, som synes af de förwarade Borgareböcker i HandelsCollegii Arkif. Tobakshandlare mäta sig ej i ålder efter Kryddkrämhandlare (såsom Societet betraktad); men wäl till 20 års existens före dem, i anseende till loflig handel med Tobak; ty före 1751 ägde Kryddkrämware ingen rätt till Snus- och Kardushandel, mer än till de sorter allenast, som förr sagdt är.

Kryddkrämware uppgöra widare en Relation: att de fleste Tobakshandlare utgått från Fabrikerne såsom Betjenter, och efter någon tids handel i öppna bodar, blifwit Borgare. Detta medgifwes wiserligen, och böra de ej blogas att hafwa kommit från sådana Riksgagneliga inrättningar, och ej, såsom andre rå Lycksökare, antaga tjänst i Kryddboden.

En TobaksFabrik är att anse såsom ett Skol-Institut, en öfnings-skola, der ungdom

Kan beredas, i mån af desß olika fattnings-
 gåfwor och suissen, dels med jeint arbete och
 förtjenst inom werken, och dels till kunskaper
 i alla delar, som höra till deras framtida
 handel och wänas wid olika hand-arbeten;
 det är ingen fram, att under tiden kunna
 sjelf kläda och föda sig, att kunna lära sig
 konsten i wård och skötsel; i kunskap och kän-
 nedom, att af en bitter och Markotisk wegt
 bereda och tillskapa en smaklig rätt för näsa
 och mun, hwartill behöfwas syn, lukt, kän-
 sla, smak och urskillning, samt alla en men-
 niskas sinnens bruk och egenskaper; det är in-
 gen skillnad Betjenterne emellan, annorlunda,
 än att den ena kommer genast kunnig i sin
 Bod, och efter någon tid blifwer Borgare;
 men Kryddbod-Betjenten kommer rå och okun-
 nig i sin Bod, för att emottaga kunskap,
 kläder och föda af sin Husbonde, samt an-
 wända 12 års tid, för att med wägen kunna
 sönderdela desß mångfaldiga waru-blandningar.

Kryddkrämare anmärka widare, att
 desße Fabriks-Betjenter hafwa för
 ändamål, att derefter utgöra en egen
 Societet, och sättas i likhet med Ri-
 kets Borgerkap, som med Borgerlig
 Handel sig syßelsätta. Detta är en
 alltför loflig Industri, och wid en så hög
 tanka borde ingen förtrytelse äga rum; ty
 efter samlad erfarenhet wid en Fabrik under
 flera års wistelse, bör han ej använda andra
 10 à 12 år, att blott stå i en Bod och lära
 sig wäga Gnus, lasta fram en Kardus och
 afmätta

afmätta några alnar Tobak; ty deri består ingen konst, eller ock, om ej en sådan Betjent spaserat Fabrikswägen, i likhet med andra, använda samma lärorid, för att inhämta de kunskaper, som förenlige äro med driften af en rätt Borgerlig rörelse i all sin widd, som alltid blifwet af nödwändighet.

Att Tobakshandlare umgåtts med något slags lusta och åtrå i en längre tid, att i likhet med andra utgöra en egen Societet, borde ej förekomma undersamt, helst Herrar Kryddkrämare just äro de, som alltid lagt hinder i vägen för deras önskan, grundade på egensidiga affigter. Tilläfventyrs äro Herrar Kryddkrämare genom sin mäktiga inflyttelse orsaken, att deras rätta rättighet af handel med Spanskt Snus och Snus-tobak blifwit förwandlad, sedan 1751, till rättighet af Kardushandel; tilläfventyrs hafwa de ock, genom sin makt och anseende, missfört wederbörandes uppmärksamhet, att anse Tobakshandeln af så ringa betydelse, att desz Ledamöter hwarken med dem eller andra Medborgare woro wärdige, att komma i något slags jemförelse, än mindre, att inskrifwa Betjenter, samt utgöra en egen Societet; Kryddkrämare hafwa alltid hållit sig wid ytan, och endast afmålat det enkla, att blott försälja warorna i en Bod, utan att inse den nytta, som genom driftiga Tobakshandlare tillskyndas Stoten och Publiken; helst numera Tobaken blifwit likaså nödwändig som någonsin Kryddwaror, och Tobaks-

handlare rätt så oundärlige som en Krydd-
främare, för den arbetande hopen. Att stå i
en Tobaksbod och helt simpelt försälja waror,
medgifwes wiserligen, sasom förr är sagdt,
wara en ringa konst, och lika så okonstladt
förhåller det sig nästan wid all Bodhandel,
om man betraktar blotta försäljningen,
och wore i sådant affeende aldrig någon Mi-
nut- eller Borgare-rätt derå nödwändig. Att
för dagen intaga och utsälja några Skålpund
Snus, Karduser eller Rulltobak, behöfwes
hwarken förstånd eller kapital; hwadan Kongl.
Maj:t tillagt den fattige och orkeslösa rätt
till försäljning deraf: en nåd, den Tobaks-
handlare med wördnad omsatta, glade, att
i sin försördelade och inifränkta rörelse dock
kunna lemna Wälingen tillfälle till någon för-
tjenst och försörjning; då Herrar Kryddkrä-
mare, med sina stora och fyllda Bodar samt
tusentals Cortamenter, ej öppnat dem den min-
sta förtjenst; hwaremot Tobakshandlare ic-
ke heller, wid sin ansökning i denna del,
yttrat minsta misnöje.

Att befordra affättning med inhemsta
Fabriks-tillwerkningar och handa-slöjder, att
betjena Allmänheten med Cortamenter af
alla slag, hafwa Salubodar och Minutes-
rings-rättigheter blifwit öppnade samt nödwän-
dige i alla handteringar. Till den ändan haf-
wa Ledamöter sammansatt sig, som på olika
sätt, efter hwarje waras beskaffenhet, och ef-
ter wiså föreskrifter tillhör, att skaffa sig kän-
nedom i skötsel, wård och ans, till sorter och
slag, inom föreskrifna år och tider: Att hål-